

SZERKESZTŐI ELŐSZÓ

A Károli Gáspár Református Egyetemen 2018 tavasza óta dolgozik az Oktatási Hivatallal együttműködésben a *Kompetenciamérés kutatócsoport*, mely az Országos kompetenciamérés adatainak másodelemzését végzi előre meghatározott szempontok mentén. Az e számban publikált kutatásban kutatócsoport tagjai a következő területeket vizsgálták: a szülői bevonódás otthon és az iskolában, a BTM/SNI diákok helyzete, a sportolási és szabadidős tevékenységek, végül a diákok szociokulturális státusza.

A Nyitrai Erika és munkatársai által vizsgált téma a szülői bevonódásnak alapvetően a szülői, illetve a diák nézőpontból kimutatható jellemzőire koncentrált, és területi bontásban is elemzi azt.

Kövesdi Andrea és Kovács Dóra a BTM és SNI diákok területi arányait/lélekszámát és néhány együttjárási jellemzőjét vizsgálják.

Smohai Máté tanulmányában - a 2018/19-es év kutatását folytatva - az egymást követő évek sportolási szokásait hasonlítja össze és iskolatípusokra lebontva vizsgálja a 6., 8. és 10. évfolyamos diákok körében. A tanulmány egyik fontos kérdése, hogy lehetnek-e a versenyszintű sportolásnak negatív hatásai.

Koltói Lilla és Harsányi Gergő két közös tanulmánya az iskolai színteret veszi górcső alá. A szerzők a szülői bevonódásnak az iskolai életben való megjelenését tekintették át (aktív és passzív szülői részvétel az iskola életében), valamint a predesztináltság kérdését vizsgálták: a diák társadalmi helyzete vajon mennyire jelenik meg az iskolában és a diák által elért eredményekben.

Nyitrai Erika és a Koltói Lilla/Harsányi Gergő szerzőpáros fentebb említett munkái a szülői bevonódás otthoni és iskolai színtereit dolgozzák fel, mintegy keretbe foglalva a tematikus szám másik három témáját, melyek a BTM/SNI-diákok, a sport, valamint az iskolában észlelt társadalmi helyzet. E két keretező tanulmány esetében, bár azok tartalmi összefüggésben vannak egymással, az adatok eltérő szintje miatt - míg az egyik tanulmány a gyermekkel való közvetlen foglalkozást veszi alapul, addig a másik az iskolai életbe való bevonódást /aktivitást, tehát az iskolát tekintve vizsgálati egységnek - döntöttünk a külön cikkben történő feldolgozás mellett.

A tanulmányokat követő *Appendix*-ben a munkák angol nyelvű változatát is közöljük. A szakirodalmi áttekintés itt rövidített, ám az egyes dolgozatok minden, a szerzők által fontosnak vélt eredményt bemutatnak.

Vizsgálatunkat csupán az adatállomány feldolgozására irányuló első lépésnek tekintjük. Ugyanakkor azt gondoljuk, hogy eredményeink, elsősorban a területi adatokból kirajzolódó mintázatok kiindulási alapként szolgálhatnak más szerzők vizsgálatai számára. Olyan kérdéseket próbáltunk megfogalmazni, amelyekre az adatbázis másodelemzésével lehet majd választ kapni. Természetesen nem gondoljuk, hogy az *Országos kompetenciamérés* adataiból az oktatáskutatók minden kérdésükre megkaphatják

a válaszokat. Ugyanakkor bízunk benne, hogy a kutatásainkra alapuló további kutatások révén hatékony beavatkozásokat lehet majd megtervezni és megvalósítani a magyar oktatási rendszerben.

Takács Szabolcs
szerkesztő